

Skrivelse om konsekvenserna av nya avtalsvillkor för idéburen äldreomsorg

Skrivelse av Jan Jönsson (L)

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Skrivelsen besvaras med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Torun Boucher

Sammanfattning av ärendet

I en skrivelse till kommunstyrelsen anför Jan Jönsson (L) att nya avtalsvillkor för upphandlad äldreomsorg riskerar att slå hårt mot idéburna aktörer. Av skrivelsen framgår att de nya avtalsvillkoren har en hel del bra krav, men att kraven behöver vara realistiska utifrån hur verkligheten ser ut och finansieras av staden. Bland annat ställs nya utbildningskrav, krav på heltidsanställningar och krav på ekologisk mat vilket riskerar att leda till kostnadsökningar samt riskera att försvåra kompetensförsörjningen ytterligare i en sektor där den redan i dag är en utmaning. Med anledning av ovanstående vill Liberalerna ställa följande frågor till den rödgröna majoriteten:

1. Har staden gjort någon samlad konsekvensanalys av hur de nya avtalsvillkoren påverkar de idéburna aktörerna inom äldreomsorgen?
2. Överväger staden att införa någon form av ekonomisk kompensation eller stöd till idéburna aktörer för att möjliggöra en övergång till de nya kraven?
3. Hur avser staden att säkerställa en fortsatt mångfald av aktörer inom äldreomsorgen i ljuset av de nya avtalsvillkoren?

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att stadens äldre ges en god omsorg och staden ser kontinuerligt över avtalsvillkoren för att skapa bra förutsättningar för utförarna att ge en god vård och omsorg till stadens äldre. Stadsledningskontoret konstaterar att en ekonomisk kompensation till vissa aktörer skulle strida mot

likabehandlingsprincipen, konkurrensneutraliteten och mot lag (2008:962) om valfrihetssystem (LOV).

Föredragande borgarrådets synpunkter

Vi som stad har ett grundläggande ansvar för att alla äldre får en trygg, jämlik och värdig omsorg. För oss är det avgörande att omsorgens innehåll och kvalitet alltid går före vinstintressen och marknadslogik. Staden ser därför kontinuerligt över alla avtalsvillkor oavsett driftsform för att säkerställa att äldreomsorgen bedrivs med hög standard, med fokus på de äldres behov och trygga anställningsvillkor, inte på ekonomiska incitament.

Som Jan Jönsson (L) och Liberalerna väl känner till har staden valfrihet i äldreomsorgen. Enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) och de principer om likabehandling och konkurrensneutralitet som följer av den, kan inte staden ge särskilda ekonomiska villkor till enskilda aktörer. Att införa riktade kompensationer till idéburna organisationer skulle därmed stå i strid med just de principer som Liberalerna ofta själva säger sig vilja värna.

Den rödgröna majoriteten är inte på något sätt emot idéburna aktörer inom äldreomsorgen. Tvärtom ser vi att de ofta bidrar med nytänkande, närhet och socialt engagemang och att skattepengarna går in i verksamheterna istället för till vinstuttag. Men staden måste agera inom ramen för gällande lagstiftning och med samma spelregler för alla.

Staden har ett ansvar för hela äldreomsorgen. Genom att värna den offentliga kontrollen och samtidigt skapa goda förutsättningar för idéburna aktörer att bidra på lika villkor kan vi fortsätta utveckla en äldreomsorg där kvalitet, jämlikhet och professionalism är högsta prioritet.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stockholm den 22 oktober 2025

Torun Boucher

Bilaga

Skrivelse om konsekvenserna av nya avtalsvillkor för idéburen äldreomsorg, dnr KS 2025/852-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Liberalerna delar stadens ambition att säkerställa en hög kvalitet i äldreomsorgen. Samtidigt vill vi framhålla att det uppstår en grundläggande obalans när nya och

högre krav införs utan att motsvarande resurser tillförs verksamheterna. Om man inte kompenserar nya krav med ökade medel riskerar man i praktiken att försämma förutsättningarna för utförarna att bedriva sin verksamhet, oavsett driftsform.

Vi noterar att stadsledningskontoret hänvisar till likabehandlingsprincipen och lagen om valfrihet (LOV) som skäl till att inte kunna ge ekonomisk kompensation till idéburna aktörer. Det förändrar dock inte det faktum att de ökade kostnader som följer av nya avtalsvillkor måste hanteras någonstans i systemet. Om de idéburna aktörerna inte klarar att bära dessa kostnader är det sannolikt att även kommunala verksamheter får svårt att göra det.

För att stadens äldreomsorg ska präglas av kvalitet, mångfald och långsiktighet krävs att nya krav åtföljs av resurser som gör det möjligt att faktiskt uppfylla dem. Det är inte rimligt att ställa högre krav utan att också ge förutsättningar att leva upp till dem.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ärendet

I en skrivelse till kommunstyrelsen anför Jan Jönsson (L) att nya avtalsvillkor för upphandlad äldreomsorg riskerar att slå hårt mot idéburna aktörer. Jan Jönsson (L) anser att de nya avtalsvillkoren har en hel del bra krav, men att dessa behöver vara realistiska utifrån hur verkligheten ser ut och finansieras av staden. Bland annat ställs nya utbildningskrav, krav på heltidsanställningar och krav på ekologisk mat vilket riskerar att leda till kostnadsökningar. Av skrivelsen framgår att kravet att fler ska arbeta heltid kan försvåra kompetensförsörjningen ytterligare i en sektor där den redan i dag är en utmaning. Med anledning av ovanstående vill Liberalerna ställa följande frågor till det rödgröna styret:

1. Har staden gjort någon samlad konsekvensanalys av hur de nya avtalsvillkoren påverkar de idéburna aktörerna inom äldreomsorgen?
2. Överväger staden att införa någon form av ekonomisk kompensation eller stöd till idéburna aktörer för att möjliggöra en övergång till de nya kraven?
3. Hur avser staden att säkerställa en fortsatt mångfald av aktörer inom äldreomsorgen i ljuset av de nya avtalsvillkoren?

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att stadens äldre ges god omsorg med kvalitet. Tillsammans med berörda nämnder ses inköp, driftsformer, avtal och former för uppföljning kontinuerligt över rörande stadens utbud av äldreomsorg. Staden ser därför kontinuerligt över avtalsvillkoren för stadens utförare av äldreomsorg för att skapa bra förutsättningar för utförarna att ge en god vård och omsorg till stadens äldre.

Enligt likabehandlingsprincipen och principen om konkurrensneutralitet som gäller enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV) ska samma förutsättningar ges alla utförare oavsett regiform. Det innebär att alla utförare som är godkända inom valfrihetssystemet även ska ges lika ekonomiska villkor att genomföra uppdraget. Att ge ekonomisk kompensation till vissa aktörer skulle strida mot LOV, likabehandlingsprincipen och konkurrensneutraliteten.

Stadsledningskontoret anser att det finns ett värde i att staden erbjuder äldreomsorg med olika driftsformer men att det, i enlighet med kommunfullmäktiges mål, är viktigt att en stark rådighet finns i staden.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att skrivelse om konsekvenserna av nya avtalsvillkor för idéburen äldreomsorg anses besvarad med hänvisning till vad som anförs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.